

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลโดยมีตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นตัวแปรกำกับ และเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ประชากรในการวิจัย คือประชาชนจังหวัดนครพนม อายุ 16 – 60 ปี จำนวน 450,477 คน กลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนจังหวัดนครพนม อายุ 16– 60 ปี จำนวน 450 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามพัฒนาขึ้น โดยประยุกต์จากการสร้างเครื่องมือตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (2012 a, pp. 1-7; 2012 b, pp. 1-9) จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 6 ตอน จำนวน 75 ข้อ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมา 450 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยโปรแกรม SPSS for Windows และวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลโดยมีตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองเป็นตัวแปรกำกับ โดยใช้โปรแกรม LISREL

สรุปผลการวิจัย

1. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 15 ตัวแปร พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทางบวกทุกคู่ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่ ทั้ง 105 คู่

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงแต่ละตัว พบว่า ค่าอยู่ในช่วง .280 ถึง .873 ตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ ตัวแปรเจตคติต่อการปฏิบัติตามหลักสุขวิทยาส่วนบุคคล (ATT1) กับตัวแปรเจตคติต่อการปรับปรุงสุขาภิบาลให้สะอาด (ATT3) มีค่าเท่ากับ .873 และตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ได้แก่ ตัวแปรการปรับปรุงสุขาภิบาลให้สะอาด (BEH3) กับตัวแปรการคล้อยตามสื่อ (SN3) มีค่าเท่ากับ .280

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่อยู่ภายในตัวแปรแฝงเดียวกัน พบว่า ในกลุ่มตัวแปรแฝงความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุดคือ ตัวแปรความตั้งใจในการปฏิบัติตามหลักสุขวิทยาส่วนบุคคล (INT1) กับตัวแปรความตั้งใจในการรับประทานอาหารที่สะอาด (INT2) มีค่าเท่ากับ .684 ในกลุ่มตัวแปรแฝงพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล

ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือตัวแปรการรับประทานอาหารที่สะอาด (BEH2) และตัวแปรการปรับปรุงสุขาภิบาลให้สะอาด (BEH3) มีค่าเท่ากับ .873 ในกลุ่มตัวแปรแฝงเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือตัวแปรเจตคติต่อการปฏิบัติตามหลักสุขวิทยาส่วนบุคคล (ATT1) กับตัวแปรเจตคติต่อการปรับปรุงสุขาภิบาลให้สะอาด (ATT3) มีค่าเท่ากับ .838 ในกลุ่มตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือตัวแปรการคล้อยตามบุคคลในครอบครัว (SN1) กับตัวแปรการคล้อยตามบุคลากรทางการแพทย์ (SN2) มีค่าเท่ากับ .759 และในกลุ่มตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ตัวแปรสังเกตได้ที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ในการกระทำพฤติกรรม (PBC2) กับตัวแปรการรับรู้อุปสรรคในการกระทำพฤติกรรม (PBC3) มีค่าเท่ากับ .804

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงกับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรอื่น ๆ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือตัวแปรความตั้งใจในการปฏิบัติตามหลักสุขวิทยาส่วนบุคคล (INT1) กับตัวแปรการรับรู้อุปสรรคในการกระทำพฤติกรรม (PBC3) มีค่าเท่ากับ .606 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือ ตัวแปรการปฏิบัติตามหลักสุขวิทยาส่วนบุคคล (BEH1) กับตัวแปรเจตคติต่อการปรับปรุงสุขาภิบาลให้สะอาด (ATT3) มีค่าเท่ากับ .547 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงเจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือตัวแปรเจตคติต่อการรับประทานอาหารที่สะอาด (ATT2) กับตัวแปรการรับรู้ประโยชน์ในการกระทำพฤติกรรม (PBC2) มีค่าเท่ากับ .558 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือตัวแปรการคล้อยตามบุคคลในครอบครัว (SN1) กับตัวแปรความตั้งใจในการรับประทานอาหารที่สะอาด (INT2) มีค่าเท่ากับ .595 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล กับตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงอื่น ๆ ที่มีค่าสูงสุดคือตัวแปรการรับรู้อุปสรรคในการกระทำพฤติกรรม (PBC3) กับตัวแปรความตั้งใจในการปฏิบัติตามหลักสุขวิทยาส่วนบุคคล (INT1) มีค่าเท่ากับ .606

2. ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลโดยมีตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมเป็นตัวแปรกำกับ พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อยู่ในเกณฑ์ดี ผลการทดสอบค่าสถิติไค-สแควร์ (χ^2) มีค่าเท่ากับ 47.95 โดยมีค่าความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ 0.06 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 34 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ 0.03 ค่าดัชนีวัดความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ 0.03 กราฟคิวพล็อตอยู่ในแนวเส้นทแยงมุม และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตาม ได้แก่ ตัวแปรความตั้งใจในการทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (INT) และตัวแปรพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (BEH) มีค่าเท่ากับ 0.72 และ 0.43 ตามลำดับ แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (INT) และตัวแปรพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (BEH) ได้ร้อยละ 72 และ 42 ตามลำดับ

2.1 ตัวแปรความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (INT) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (BEH) สูงสุด ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.37

2.2 ตัวแปรความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (INT) ร่วมกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (PBC) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (BEH) ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.34

2.3 ตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (BEH) ผ่านทางตัวแปรความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (INT) ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17

2.4 ตัวแปรการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (SN) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ผ่านทางตัวแปรความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (INT)

ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.12

2.5 ตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรม

อุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (PBC) มีอิทธิพลทางอ้อมต่อตัวแปรพฤติกรรมการป้องกันโรค
 อุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (BEH) ผ่านทางตัวแปรความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมอุจจาระ
 ร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล (INT) ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.07

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า ความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล และปฏิสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรมอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ในขณะที่เจตคติต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำพฤติกรรมอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรมอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล มีอิทธิพลทางอ้อมต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ผ่านทางความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรมอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (2012 c) ที่นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนอธิบายว่า การที่บุคคลจะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมใด เกิดจากการใช้ข้อมูลที่มีอยู่ซึ่งประกอบด้วยความเชื่อเกี่ยวกับผลของพฤติกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และความเชื่อเกี่ยวกับปัจจัยควบคุม ความเชื่อทั้งสามนี้ส่งผลต่อพฤติกรรม (Behavior) โดยผ่านเจตคติต่อพฤติกรรม (Attitude Toward the Behavior) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) และความตั้งใจในการทำพฤติกรรม (Behavioral Intention) นอกจากนี้การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อการกระทำพฤติกรรม (Perceived Behavioral Control) ยังมีปฏิสัมพันธ์กับความตั้งใจในการทำพฤติกรรม (Behavioral Intention) ส่งผลต่อพฤติกรรม (Behavior) ด้วย ข้อค้นพบเป็นไปตามตามสมมติฐานการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล แสดงว่า ประชาชนมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม การป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ก็จะแสดงพฤติกรรมในการป้องกันโรคอุจจาระร่วง

รุนแรงจากเชื้ออีโคไลด้วย ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อประชาชนเกิดความตั้งใจที่จะปฏิบัติหรือตั้งใจจะแสดงพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นได้ประเมินผลการกระทำนั้นไปในทิศทางที่เป็นบวกหรือเป็นประโยชน์ต่อตนเอง โดยพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เป็นผลมาจากความตั้งใจที่จะกระทำภายใต้การควบคุมของตนเอง มิได้ถูกกำหนดโดยอารมณ์หรือขาดการพิจารณาไตร่ตรองก่อนที่จะตัดสินใจในกระทำการพฤติกรรม เป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (2012 c) ที่กล่าวว่า ความตั้งใจเป็นปัจจัยหลัก (Central Factor) ในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล เป็นปัจจัยการตั้งใจที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม ความตั้งใจเป็นตัวบ่งชี้ว่าบุคคลได้ทุ่มเทความพยายามมากน้อยเพียงใด ที่จะทำพฤติกรรมนั้น ยิ่งมีความตั้งใจมากเพียงใด การแสดงพฤติกรรมก็จะเป็นไปได้มากเพียงนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Beck and Ajzen (1991); Davis, Ajzen, Saunders and Williams (2002) และ Mari et al. (2012)

2. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล แสดงว่า เมื่อประชาชนมีการรับรู้ความสามารถควบคุมตนเองในการกระทำพฤติกรรม การป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล และมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมด้วย ก็จะแสดงพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อประชาชนได้รับรู้ว่าการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ยุ่งยาก และยังเกิดประโยชน์ต่อตนเองด้วย รวมทั้งได้พิจารณาไตร่ตรอง ประเมินผลการกระทำว่าเป็นไปในทิศทางที่เป็นบวก ต่อการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล รวมทั้งมีความตั้งใจมากที่จะกระทำพฤติกรรม ก็มีโอกาที่จะทำพฤติกรรมมากขึ้น เช่น เมื่อประชาชนรับรู้ว่าการล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหาร หรือหลังจากห้องน้ำห้องส้วม เพื่อป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เป็นสิ่งที่สามารถทำได้ง่าย ไม่สิ้นเปลือง และเกิดผลจริงในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ก็จะกระทำพฤติกรรมในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลอย่างเป็นปกติวิสัยในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (2012 c) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นผลมาจากความตั้งใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำ ภายใต้การควบคุมของตนเอง

3. เจตคติต่อพฤติกรรม มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ผ่านทางตัวแปรความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม แสดงว่าประชาชนที่มีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ไม่ได้ทำให้มีพฤติกรรม

การป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลดีขึ้นโดยตรง แต่ต้องมีความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมด้วย จึงจะเกิดพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ถ้าประชาชนมีเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลมาก ก็จะมี ความตั้งใจ ในการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลมากขึ้น เป็นไปตาม ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (2012 c) ที่กล่าวว่าเจตคติต่อพฤติกรรม เป็นตัวกำหนด ประการหนึ่ง ที่ส่งผลต่อความตั้งใจซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล สอดคล้อง กับงานวิจัยของธีรณัฐ พัทธวีสิน (2548); นลินี สุวรรณโชติ (2549) และ Palat and Delhomme (2012)

4. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค อุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ผ่านทางตัวแปรความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม แสดงว่า บุคคล ในครอบครัว บุคลากรทางการแพทย์ และสื่อต่าง ๆ ล้วนมีผลต่อประชาชนในการกระทำพฤติกรรม การป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เนื่องจากบุคคลในครอบครัวเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด เป็นบุคคลที่ไวใจ ดังนั้นเมื่อบุคคลรับรู้ว่าคุณในครอบครัวปฏิบัติอย่างไร หรือต้องการให้ตนเองปฏิบัติ อย่อย่างไรในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ก็จะทำให้เกิดการคล้อยตาม และจะแสดง พฤติกรรมในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลตาม ส่วนบุคลากรทางการแพทย์ เป็นบุคคลที่มีภาพลักษณ์ในการป้องกันโรคที่ดีในแง่ของผู้มีความรู้ ดังนั้นเมื่อบุคลากรทางการแพทย์ ให้คำแนะนำ และปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ประชาชน ก็จะมี ความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม และกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรง จากเชื้ออีโคไลตาม ส่วนสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ ป้ายโฆษณา และสื่ออื่น ๆ ในปัจจุบัน ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางว่ามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำพฤติกรรมของคน ดังนั้น เมื่อบุคคลได้บริโภคสื่อ ก็จะทำให้เกิดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม และกระทำพฤติกรรม การป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลด้วย ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน ของ Ajzen (2012 c) ที่กล่าวว่า การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเป็นตัวกำหนดประการหนึ่ง ที่ส่งผล ต่อความตั้งใจซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mari et al. (2012) และ White et al. (2012)

5. การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง มีอิทธิพลทางอ้อมเชิงบวกต่อพฤติกรรมการ ป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ผ่านทางตัวแปรความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม แสดงว่าประชาชนที่มีการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ทั้งในด้าน

ความยากง่ายในการกระทำพฤติกรรม ประโยชน์ของการมีพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสม ในการป้องกันโรค และอุปสรรคในการกระทำพฤติกรรม ก็จะทำให้เกิดความตั้งใจในการป้องกันโรค และแสดงพฤติกรรมในการป้องกันโรค โดยประชาชนที่มีการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันโรคมัก จะมีความตั้งใจที่จะแสดงพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลมากขึ้น ซึ่งจะเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมตามแผนของ Ajzen (2012 c) ที่กล่าวว่า การรับรู้ความสามารถ ในการควบคุมพฤติกรรม เป็นการรับรู้ถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดประโยชน์หรือขัดขวางในการแสดง พฤติกรรม ทำให้เกิดการแสดงพฤติกรรมผ่านทางความตั้งใจในการแสดงพฤติกรรม สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1977) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมถูกกำหนดโดยความคาดหวัง (Expectancy) และสิ่งตอบแทนหรือสิ่งล่อใจ (Incentive) ความคาดหวังแบ่งเป็น 1) ความคาดหวัง เกี่ยวกับสิ่งชักนำด้านสิ่งแวดล้อม (Environment Cues) ความคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ (Outcome Expectancies) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถ (Efficacy Expectancies) หมายถึง ความสามารถแห่งตน ซึ่งเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน ที่จะกระทำพฤติกรรม ที่ต้องการเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวัง จะต่างกันที่การรับรู้ความสามารถแห่งตนจะเน้นปัจจัยภายใน ของบุคคล ขณะที่การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมจะเน้นปัจจัยภายใน เช่น ความสามารถ ข้อมูล ทักษะ และปัจจัยภายนอก เช่น เวลา เงิน อิทธิพลของผู้อื่น สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Elliott and Ainsworth (2012); Lazurus (2012) และ Mari et al. (2012)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยนี้พบว่า ตัวแปรความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม และการรับรู้ความสามารถ ในการควบคุมตนเอง เป็นตัวกำกับการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้อ อีโคไล และตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจในการทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรง จากเชื้ออีโคไล คือ เจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถ ในการควบคุมตนเอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า เมื่อประชาชนมีความรู้สึกที่ดีต่อพฤติกรรมการป้องกันโรค อุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เห็นว่ามีประโยชน์ คำนึงค่าที่จะกระทำ และรับรู้ว่าบุคคลที่มี ความสำคัญต่อเขา ได้กระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล และต้องการ ให้เขากระทำพฤติกรรมนั้นด้วย รวมทั้งรับรู้ว่าการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย เขาก็จะมีความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรง

จากเชื้ออีโคไล จึงขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความรู้สึกที่ดีต่อการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ควบคู่กับการให้ความรู้ด้วย เช่น การจัดที่ล้างมือพร้อมสบู่ให้บริการในที่สาธารณะของชุมชน การให้รางวัลบุคคลตัวอย่างที่รับประทานอาหารสะอาด และครอบครัวตัวอย่างที่ปรับปรุงสุขาภิบาลในครัวเรือนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ประชาชนเห็นการเป็นแบบอย่างที่ดี และรู้สึกว่าการกระทำพฤติกรรมเหล่านี้ เป็นสิ่งที่เหมาะสมที่จะกระทำ มีประโยชน์ และยังเกิดผลในการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ก็จะทำให้เกิดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรม และกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล

2. ส่งเสริมให้ประชาชนรับรู้ว่า การกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เป็นสิ่งที่ทำได้ง่าย ไม่ใช่เรื่องที่ซับซ้อน ใคร ๆ ก็สามารถทำได้ ไม่ว่าจะเป็นการล้างมือก่อนและหลังรับประทานอาหารและหลังใช้ส้วม การรับประทานอาหารสะอาด และการปรับปรุงสุขาภิบาล ประชาชนก็จะเกิดการรับรู้ว่าคุณมีความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม และเกิดความตั้งใจในการกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ ได้ข้อค้นพบถึงตัวแปรที่เป็นปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลพฤติกรรม การป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล โดยพบว่าความตั้งใจต่อการกระทำพฤติกรรม ร่วมกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง เป็นตัวแปรร่วมที่สำคัญที่ส่งผลหรือเป็นตัวกำกับ การกระทำพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล ดังนั้นในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในลักษณะของการนำตัวแปรเชิงสาเหตุที่พบ ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรม การป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล เช่น การวิจัยเชิงทดลองหรือวิจัยเชิงพัฒนาในการใช้ตัวแปรกำกับตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไล

2. การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างเฉพาะประชาชนอายุ 16 – 60 ปี ในเขตจังหวัดนครพนม ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุพฤติกรรมการป้องกันโรคอุจจาระร่วงรุนแรงจากเชื้ออีโคไลโดยมีตัวแปรกำกับกับการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง ไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างอื่น เพื่อเป็นการยืนยันความถูกต้องของโมเดล